

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. Богомольця**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ
студентської науково-практичної конференції**

*Інноваційні підходи у наукових дослідженнях у сфері
громадського здоров'я та профілактичної медицини:
досягнення та перспективи*

Київ – 2025

незалежній та надійній оцінці ризиків для здоров'я. Водночас комунікація має бути адаптована до специфіки національних потреб і умов.

Література:

1. Міжнародні правила охорони здоров'я (2005 р.). Друге видання.
URL: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/43883/9789663836911-ukr.pdf?isAllowed=y&sequence=33>.

2. Рішення Європейського Парламенту і Ради №1082/2013/ЄС від 22 жовтня 2013 року про серйозні трансграничні загрози здоров'ю та скасування Рішення № 2119/98/ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/rishennya-10822013es.pdf>.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З КРИЗОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ХІМІЧНИХ, БІОЛОГІЧНИХ, РАДІАЦІЙНИХ І ЯДЕРНИХ ЗАГРОЗ

Валентина ЧЕРНЕНКО, Світлана КАЛАШЧЕНКО
Здобувач вищої освіти II курсу ННІГЗПМ
Науковий керівник: PhD, доцентка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Перш за все варто зауважити, що подія або ситуація, яка може мати вплив або навіть потенційний вплив хімічних, біологічних, радіаційних і ядерних загроз (ХБРЯ), породжує серед людей страх і невпевненість через цілковиту невизначеність. Комунікація на рівні закладу охорони здоров'я важлива для створення ясності та впевненості під час криз, щоб суспільство мало чіткі інструкції та відчувало підтримку.

Правильна комунікація медичних працівників під час подій, пов'язаних із впливом ХБРЯ речовин є ключовою, оскільки допомагає: зменшити паніку; підтримувати довіру до системи охорони здоров'я; забезпечити швидке реагування та правильні дії; мінімізувати поширення дезінформації;

здійснювати психологічну підтримку; забезпечити своєчасне навчання та профілактику. ХБРЯ загрози, зокрема такі як техногенні аварії, використання зброї, терористичні атаки спричиняють чисельне збільшення кількості постраждалих, а як наслідок, – перевантаження медичних закладів. В умовах ХБРЯ події за окремими оцінками співвідношення кількостей пацієнтів медичних установ без симптомів та з симптомами становить 4:1 [1]. Більше того, під час ХБРЯ подій можна спостерігати явище, коли медичні працівники уникають виконання своїх обов'язків у сфері охорони здоров'я. Це пов'язано зі страхом зараження або поширення інфекції до близьких і рідних. Отже, вища обізнаність медиків щодо впливу ХБРЯ речовин, ефективна внутрішня комунікація і впровадження захисних заходів може мінімізувати ризик відмови від виконання професійних обов'язків.

Рекомендації, що стосуються кризових комунікацій для медичних працівників наступні:

- перед початком комунікації спікер має максимально оволодіти матеріалом та проблемою, що є темою перемовин;

- у процесі комунікації спікер повинен не лише контролювати свої дії та поведінку, а й фахово спостерігати за реакціями протилежної сторони, адже вміння спостерігати – здатність помічати та розуміти, про що говорить зовнішній вигляд, поведінка та оточення співрозмовника, допоможе спрогнозувати у режимі реального часу поведінкові реакції опонентів;

- оцінювання ситуації має здійснюватися своєчасно, навіть якщо комунікатор опиняється у кризовій ситуації спонтанно і не було часу попередньо оцінити ризики, маєте знати алгоритми оцінювання типових криз;

- навички самоконтролю у кризових ситуаціях – комунікативна зброя та захист, оскільки рецептів на кожну ситуацію не може бути, однак тренінги з самоконтролю у стресових та ризикованих ситуаціях мають стати елементом життя людини, що комунікує у професійному житті;

– кризова комунікація передбачає навички та знання невербальної комунікації;

– користування навичками активного слухання, це допомагає встановити контакт.

Стратегічні комунікації в умовах ХБРЯ надзвичайних ситуацій та воєнного стану є ключовим елементом забезпечення ефективного реагування та підтримки громадського здоров'я. Ключові аспекти полягають у довірі до медичних установ, можливості швидко та чітко передавати критичну інформацію, ефективній координації з іншими установами.

Література:

1. Психологічні та поведінкові питання, з якими медичні працівники мають бути обізнані у разі застосування хімічних, біологічних, радіологічних або ядерних (ХБРЯ) речовин/ Center for the Study of Traumatic Stress, Uniformed Services University /URL: https://www.cstsonline.org/assets/media/documents/CSTS_FS_CBRN_Events_Psychological_Issues_Health_Providers_Need_to_know_UKR_v1.pdf

2. Худошина О.В., Курділь Н.В. Оптимізація та стандартизація роботи лікувального закладу у випадку виникнення хімічного інциденту. Медичні перспективи. 2024. Том XXIX/2. С. 206-215. DOI: 10.26641/2307-0404.2024.2.307700.

3. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця: монографія / [В. Азарова та ін.; за заг. ред. Л. Компанцевої]. Київ: НА СБУ, 2021. 500 с.